

61/00.02.11/2022

KHALL

Valmistelija

Hallintojohtaja Anniina Niemelä, 040 688 4499,
anniina.niemela@suomussalmi.fi

Kunnan hallintosäännön 120 §:n mukaan kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kunnanhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Dnro 3729/11.119/2021

Valtuustoaloite 8.3.2021 kuntalain noudattamisesta Suomussalmen kunnassa viranhaltijapäätöksistä, valtuutettu Matti Mulari

" Suomessa on perustuslain takaama kunnallinen itsehallinto. Itsehallinto ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kuntien ei tarvitsisi noudattaa lakia. Tärkein kuntien toimintaa ohjaava laki on kuntalaki.

Kuntalain 140 § edellyttää, että kunta tiedottaa kunnan monijäsenisen toimielimen tekemistä päätöksistä yleisessä verkossa. Tämä on tärkeää kuntalaisten ja muiden sidosryhmien tiedonsaannin kannalta. Lisäksi tämä lisää läpinäkyvyyttä ja auttaa sisäisen valvonnan toteuttamista käytännössä. Kuntaliitto on julkaissut asiaan liittyen yleiskirjeen 15/2017, johon kunnan viranhaltijoiden ja poliitikkojen yli puolue- ja blokkirajojen kannattaa tutustua.

Kuntaliitto on tulkinnut, että monijäsenisten toimielinten päätösten lisäksi myös viranhaltijoiden tekemistä päätöksistä on tiedotettava asianmukaisesti verkossa. Erityisesti kuntalaisten ja muiden sidosryhmien tiedonsaanti-intressi korostuu nykyaikana, kun New Public Management -opin mukaisesti päätösvaltaa on delegoitu aiempaa merkittävämmiin poliittisilta toimielimiltä viranhaltijoille. Päätösvalan delegointi ei vapauta toimielintä lopullisesta vastuusta, vaan poliitikkojen valvontavastuu päinvastoin korostuu entisestään. Erityisesti tässä korostuu toimielimen puheenjohtajan henkilökohtainen vastuu. Toimielimen kokouksessa sen jäsenten on periaatteessa mahdollista tutustua päätöksiin, mutta käytännössä poliitikot käyttävät tätä mahdollisuutta ani harvoin, koska kokouksissa pitää keskittyä kokoustyöskentelyyn. Valvonnan toteuttaminen tällä tavoin on käytännössä vaikeaa jo pelkästään aikataulusyistä. Toinen mahdollisuus on, että toimielimen jäsenet käyvät lukemassa viranhaltijoiden päätökset virastossa varta vasten, jotta he täyttäisivät sisäisen valvonnan velvollisuudet. Käytännössä tämä on liian vaativa ja aikaa vievä tehtävä.

Tiedottamisen saattamisessa lain edellyttämälle tasolle ja sen tehostamisessa ei tarvitse lähteä hakemaan oppia menemällä merta edemmäs, vaan malliksi käy Kajaanin kaupunki, joka on huolehtinut viranhaltijapäätösten tiedottamisesta verkkosivuillaan esimerkillisesti.

Esitän, että Suomussalmen kunta alkaa noudattaa kuntalakeja kokonaisuudessaan tiedottamisen osalta eikä vain valikoiden ja täten ottaa myös kuntalain 140 §:n määräykset käyttöön mahdollisimman pian. Tämä turvaa, että toimielimen jäsenet voivat myös tosiasiallisesti suorittaa heille kuuluvia velvollisuuksia sisäisen valvonnan osalta ja myös kuntalaisilla on lain edellyttämät mahdollisuudet seurata, miten veronmaksajien varoja käytetään.

Suomussalmella 8.3.2021

Aloitteen käsittely

Kunnanhallitus 30.3.2021 § 67

Kunnanhallitus saattaa asian hallintopalvelujen valmisteltavaksi.

Kunnanhallitus 30.11.2021 § 286

Kunnanhallitus toteaa, että viranhaltijapäätösten suhteen on menetelty asianmukaisesti, minkä lisäksi vuoden 2022 tuleva ohjelmisto- ja käytäntöuudistus helpottavat entisestään viranhaltijapäätösten julkaisua, seuraamista ja tätä myötä myös sisäistä valvontaa sekä viestintää.

Dnro 3730/31.311/2021

Valtuustoaloite 8.3.2021 kunnan talouden tervehdyttämiseksi, valtuutettu Matti Mulari

”Suomussalmen kunnan talouskehitys on ollut viime vuodet huolestuttava. Vuosikate ei ole riittänyt poistoihin ja talous on muodostunut alijäämäiseksi. Alkuperäinen hyväksytty talousarvio vuodelle 2020 oli 96 000 euroa alijäämäinen.

Kuluvalle vuodelle kunnanvaltuusto hyväksyi talousarvion, joka osoitti ylijäämää 1,820 M€.

Nyt valtuusto on kokouksessaan 7.3.2021 hyväksymässä lisämäärärahan soten maksuosuuksiin 2,2 M€. Tämän jälkeen talousarvio osoittaa alijäämää 95 000 euroa.

Talousarvion laatimisen loppuvaiheessa oli jo tiedossa, että soten määrärahat eivät ole riittävät talousarvioesityksessä. Perusteluna oli, että soten määrärahat otetaan vain sen mukaan, minkä kunnat aiemmin kesällä olivat hyväksyneet soten yhteiseksi raamiksi. Perustelu oli täysin kestävä, jopa lainvastainen, koska tiedossa oli, että ne ”raamissa” olevat rahat eivät riitä. Nyt ollaan siinä tosiasiallisessa tilanteessa, että valtuusto joutuu myöntämään lisämäärärahan soten maksuosuuksiin ja kunnan talousarvio painuu alijäämäiseksi. Jos tämän vuoden talousarvion laatimisessa olisi oltu realistisia ja pyritty lähemmäs kunnanvaltuuston asettamaa talouden ykkösraamia eli vuosikatteen on katettava poistot, silloin olisi talousarviota laadittaessa jouduttu käymään tiheällä seulalla läpi muiden kunnan toimintojen määrärahat. Tämän vuoden aikana ei pystytä enää varmaankaan saamaan kunnan muissa toiminnoissa säästöjä.

Suomussalmen kunnassa vuosina 2005 -2016 pystyttiin tekemään talousarvion valmistelun ja ennakkoinnin vuoksi ylijäämäiset tilinpäätökset. Vuoden 2003 lopussa Suomussalmen kunnan kumulatiivinen ylijäämä oli 0,850. Vuoden 2016 kumulatiivista ylijäämää oli 18,1 M€. Suomussalmen kunnan yhden prosentin suuruinen kunnallisveron tuotto on n. 1 M€.

Tämän jälkeen vuonna 2017 alijäämää kertyi 0,178 M€ ja vuonna 2018 alijäämä oli peräti 5,8 M€. Vuonna 2019 alijäämä oli 2,4 M€. Vuoden 2020 alijäämä on kunnanhallitukselle 9.2.2021 annetun vuoden 2020 talousraportin 1-11 kk toteutuman perusteella n. 1,4 M€. Tosin tämä tulos muuttunee paremmaksi, kun aikaisemmilta vuosilta virheellisesti perittyjä soten maksuosuuksia palautetaan kunnalle ja jos ne kirjataan tulosvaikutteisesti vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Tällä kehitysvauhdilla kumulatiiviset ylijäämät syödään ja kunta lähestyy ”selvitystilaa”. Viimeistään 2018 tilinpäätöksen jälkeen olisi pitänyt ruveta ”kellot soimaan” ja päättäjien ja viranhaltijoiden olisi ollut syytä ryhtyä reivaamaan kunnan toimintoja realistiselle tasolle kantokyvyn mukaan.

Ei riitä, että sanotaan, että soten maksuosuudet ovat kohonneet ja ylittäneet talousarviomäärärahat. Soten toiminnot ovat lakisääteisiä ja ne on katettava päältä ja sen jälkeen katsottava, kuinka paljon määrärahoja riittää kunnan itsensä hoitaman palveluvarustuksen ylläpitoon.

Suomussalmellakin tunnutaan luotettavan soteratkaisun autuaaksi tekevään voimaan: Kuvitellaan, että kunhan sote saadaan aikaan, ratkeavat myös kaikki muut kuntatalouteen liittyvät ongelmat. Tällainen harhakäsitys on valitettavan yleinen kuntasektorilla. Talouden rakenteellisiin ongelmiin ei ole riittävässä määrin puututtu, ja toimenpiteet ovat jääneet puolitiehen. Taloutta on tasapainotettu tähän asti veroprosenttia nostamalla ja kunnan saamalla valtionavulla. Tämä tie on kuitenkin kuljettu loppuun. Ongelma ei johdu pelkästään poliittisen tahtotilan puutteesta, vaan asioiden valmistelutason heikkenemisestä. Perinteisesti Suomussalmen kunnassa on annettu hallintokuntia koskeva talousarvioraami ja talousarvion laadintaohjeet hyvissä ajoin ennen juhannusta.

Jossakin vaiheessa kuri on päässyt löystymään. Ohjeistuksen antaminen on jätetty viime tippaan, ja viime vuonna ohjeet tulivat vasta syyskuussa. Tällaisella aikataululla on mahdotonta tehdä huolellista talousarviovalmistelua. Myöskään poliitikot eivät kykene saamaan kokonaiskuvaa budjetista. Vaarana on, että talousarvio lyödään kasaan ilman, ettei lautakunnilla tai kunnanhallituksessa valtuustosta puhumattakaan ole selvää kuvaa kunnan taloudesta, investointitarpeista ja eri vaihtoehtoista. Tämä vaara korostuu juuri nyt tänä vuonna, koska uusi valtuustokausi alkaa vasta 1.8.2021. Uusi valtuusto valitsee uudet päättäjät kunnanhallituksen ja lautakuntiin vasta elokuussa, koska kuntavaalit siirrettiin kesäkuulle.

Yhteisen asioiden ja omaisuuden hoidossa tulee olla erityisen tarkka. Kuntatalouden hoito ei voi eikä saa perustua liian optimistisiin arvioihin. Kunnanhallituksella on päävastuu talouden hoidosta.

Esitän, että Suomussalmen kunta perustaa kiireesti, hetkeäkään aikaa tuhlaamatta työryhmän valmistelemaan kunnan talousarviota ja selvittämään Suomussalmen kunnan talouden realiteetit. Lähtökohta on, että kunnanhallitus voi päättää talouden raameista ja talousarvion ohjeista hallintokunnille viimeistään kesäkuun lopulla. Totta kai uudet päättäjät joutuvat tarkastamaan talousarvio-ohjeita vielä syksymmällä ja aivan vuoden lopullakin, kun lopulliset tuloperusteet kuten valtionosuudet ja verotuloarviot täsmentyvät. Ennakkoarviot verotuloista ja valtionosuuksista ovat jo tiedossa kesäkuussa, joten siihenkään ei voida vedota, että raamia ei pysty antamaan ajoissa.

Työryhmässä on huolehdittava siitä, että mukana on riittävä hallinnollinen ja taloudellinen osaaminen kunnan palvelurakenteesta ja realistinen käsitys kuntataloudesta; tarvittaessa on käytettävä ulkopuolista osaamista.

Suomussalmella 8.3.2021

Kunnanvaltuutettu, kesk.

Aloitteen käsittely

Kunnanhallitus 30.3.2021 § 68

Asia saatetaan kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Kunnanhallitus 5.10.2021 § 218

Kunnanhallitus toteaa talouden seurannan olevan jatkuvaa ja talousarvion vuosittainen valmistelu alkaa kunnassa riittävän ajoissa.

Kunnasta löytyy riittävä hallinnollinen ja taloudellinen osaaminen taloudenhoitamiseen, ulkopuolista asiantuntemusta hyödynnetään tarvittaessa.

Dnro 3873/10.101/2021

Valtuustoaloite 14.6.2021 Suomussalmen neuvolatoiminnan kehittämissuunnitelmasta lasten- ja perhepalvelujen osalta, Keskustan valtuustoryhmä

"Keskustan ryhmä esittää, että kunnanjohto ja kunnanhallitus voisivat neuvotella Sote-johdon ja Sote- toimijoiden kanssa Suomussalmen neuvolatoiminnan kehittämissuunnitelmasta lasten- ja perhepalvelujen osalta.

Meillä on huoli lasten hyvinvoinnista kunnassamme. Tänä päivänä on niin monia haasteita yhteiskunnassamme, jotka aiheuttavat meille haasteita ja siitä kärsivät pienimmätkin, jotka eivät itse ole mitenkään asianosaisia.

Haluamme, että pienten lasten ja perheiden hyvinvointi on niin tärkeä asia, että kaikki mahdollinen pitää tehdä sen eteen.

Vaikka lapsiluku vähenee niin palveluntarve ei vähene samassa tahdissa. Ettemme tuijottaisi vain lukuja vaan toimintaa pitää monipuolistaa ennaltaehkäisevästi.

Aloitteen käsittely

Kunnanhallitus 22.6.2021 § 135.

Kunnanhallitus päättää pyytää Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymältä lausuntoa 30.9.2021 mennessä.

Kunnanhallitus 30.11.2021 § 285

Kunnanhallitus merkitsee tiedokseen Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymältä 30.9.2021 tulleen vastauksen valtuustoaloitteeseen. Kunnanhallitus toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Dnro 3981/10.101/2021

Valtuustoaloite 25.10.2021 Energiatehokkuuden edistämiseksi Suomussalmen kunnassa, valtuutettu [REDACTED]

"Kunta voi kaikilla toimialoillaan pienentää kasvihuonekaasupäästöjään merkittävästi ja nopeasti lisäämällä energiatehokkuutta. Toimenpiteistä on usein myös taloudellista hyötyä, eivätkä kaikki niistä edellytä investointeja.

Energiatehokkuuden edistämiseen on kunnissa useita keinoja

- Kunnissa käytetään energiaa muun muassa rakennusten lämmittämiseen ja valaistukseen, liikenteeseen, uudis- ja korjausrakentamiseen sekä hankintoihin. Kunnat voivat omalla toiminnallaan näyttää esimerkkiä energiatehokkuudesta ja samalla saavuttaa taloudellisia säästöjä. Kunnan energiatehokkuustyötä voitaisiin edistää esimerkiksi seuraavilla keinoilla
Kunta liitetään kunta-alan energiatehokkuussopimukseen tai energiaohjelmaan ja hyödynnetään valtion tuet energiatehokkuusinvestointeihin.
- Selvitetään rakennuskannan energiansäästöpotentiaali teettämällä energiakatselmus.

- Sitoutetaan ja koulutetaan kunnan henkilöstö energiatehokkuustyöhön, ja hyvät tulokset palkitaan.
- Kannustetaan energiatehokkuuteen kunnan hankinnoissa ja sopimuksissa.
- Toteutetaan energiakatselmuksissa esille tulleet tärkeimmät toimenpiteet.
- Seurataan tavoitteiden saavuttamista.
- Tutkitaan mahdollisuudet kiinteistökannan perusteellisiin energiakorjauksiin. Energiakatselmusta voidaan käyttää tässä apuna.
- Tehdään yhteistyötä ja jaetaan kokemuksia energiatehokkuustyöstä muiden kuntien kanssa.

Esitän, että Suomussalmen kunnassa ryhdytään toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi.

Suomussalmella 25.10.2021

Kunnanvaltuutettu

██████████."

Asian käsittely

Kunnanhallitus 2.11.2021 § 266

Kunnanhallitus saattaa asian tekniset palveluun valmisteltavaksi.

Aloitteen käsittely kesken.

Dnro 4042/61.619/2021

Valtuustoaloite 13.12.2021 koulukiusaamista vastaan, Perussuomalaisten valtuustoryhmä

"Monesti ollaan vaatimassa erilaisia asioita, mutta konkreettiset ehdotukset niiden toteuttamiseksi puuttuvat eikä koulukiusaamisasia tee siinä poikkeusta. Kiusaamisen muodot vaihtelevat eri ikävaiheissa ja tulevat sen myötä yhä monipuolisemmiksi ja vaikeammiksi tunnistaa. Iät ajat on esiintynyt mm. nimittelyä, porukan ulkopuolelle sulkemista, tönimistä ym. Uusin ilmiö on kiusaamisen siirtyminen nettiin. Opettajat ovat voimattomia ja usein myös vanhemmat. Puhelimen pois ottaminen koulupäiväksi tai kotona vaikkapa viikoksi ei auta käytännössä yhtään mitään.

Motoristit koulukiusaamista vastaan lähti liikkeelle Tampereelta syksyllä 2013 motoristien keskuudessa syntyneestä ajatuksesta kutsua kokoon asiasta kiinnostuneita moottoripyöräilijöitä, jotka ajaisivat ryhmänä kouluihin puhumaan oppilaille kiusaamiseen liittyvistä asioista ja ottamaan siten yhteisönä kantaa koulukiusaamista vastaan. Yhteisö on voittoa tavoittelematon yhdistys.

Motoristit koulukiusaamista vastaan kouluvierailuista on nyt tähän mennessä toteutettu menestyksekkäästi jo kymmenillä paikkakunnilla eri puolilla Suomea ja se on saanut kaikkialla erinomaisen vastaanoton. Tulokset ovat olleet hyviä.

PS-valtuustoryhmä esittää motoristen kutsumista Suomussalmelle kevätluku kauden 2022 aikana. Kutsujana voi olla esimerkiksi vanhempainyhdistys.

Suomussalmella 13.12.2021

PS-VALTUUSTORYHMÄ"

Asian käsittely

Kunnanhallitus 1.3.2022. Aloitteen käsittely kesken.

Kunnanjohtajan esitys

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle aloitteet ja toimenpiteet tiedoksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Täytäntöönpano

Valtuusto 14.3.2021
